

Unia Europejska (UE) Traktatem z Maastricht z 1992/1993 r. powołała Wspólną Politykę Zagraniczną i Bezpieczeństwa (WPZiB). Jej międzyrządowe usytuowanie oraz rozproszona struktura organizacyjna, sprawiły, iż przez wiele lat UE nie była postrzegana na arenie międzynarodowej, jako skuteczny gracz. Mimo, iż w sferze gospodarczej odniosła wiele sukcesów, aspekt polityczny wciąż był dyskusyjny. Powyższą sytuację zmienić miał Traktat z Lizbony, który wszedł w życie w 2009 r. W jego ramach wprowadzono istotną reformę WPZiB. Jego zapisy miały nadać siłę oraz jedność głosu UE na arenie międzynarodowej. Do najważniejszych zapisów w tym zakresie należało powołanie urzędu Wysokiego Przedstawiciela do Spraw Zagranicznych i Bezpieczeństwa oraz podległego mu korpusu dyplomatycznego w postaci Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ). Bardzo ważnym było również nadanie UE statusu organizacji międzynarodowej. Mimo, że ESDZ stała się koordynatorem unijnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, jej skuteczność w znacznej mierze uzależniona jest od: postaci Wysokiego Przedstawiciela, którego charyzma i doświadczenie wpływa na jej prowadzenie, a sukcesy i porażki odzwierciedlają się w jej ocenie; konstrukcji wewnętrznej uzależniającej szybkość reakcji, ale również wyraźnie precyzującej zależność hierarchiczną; bieżącej sytuacji międzynarodowej. Na całość wpływa fakt, iż WPZiB nie została wyjęta z nurtu międzyrządowego i to wciąż od państw członkowskich zależy na ile ESDZ będzie mogła się rozwijać i nadawać UE skuteczności i spójności. Dopiero, gdy owe państwa zdecydują się na wzmocnienie WPZiB, zmieni się również rola ESDZ. Wydaje się, że największy wpływ na postawę państw członkowskich wywiera sytuacja międzynarodowa. Obecne tendencje wzmocnienia WPZiB wydają się potwierdzić ową tezę.